

METSONLEHTIÄ

Uutiskirje 3 / 2003

6. kesäkuuta 2003

Julkaisijat: Maa- ja metsätalousministeriö ja Ympäristöministeriö

LUONNONARVOKAUPPA KÄYNNISTYY VILKKAANA SATAKUNNASSA

Uusia luonnonsuojelubiologisia kriteerejä sovelletaan ensimmäisenä Satakunnassa, jossa kokeiluna alkanut luonnonarvokauppa on käynnistynyt vilkkaasti. Lounais-Suomen metsäkeskukseen kokeilua hoitamaan palkattu Leena Gustafsson kertoi kesäkuun alussa vastaanottaneensa jo yli 30 tarjousta, jotka käsittävät yhteensä runsaat 200 hehtaaria.

"Käyn kesän aikana kohteet maastossa läpi. Ensimmäiset sopimukset päästäneen tekemään loppukesällä." Leena Gustafssonin mukaan tarjotut kohteet näyttävät melko hyviltä eli useat niistä saattaisivat täyttää asetettujen luonnonsuojelubiologisten kriteerien vaatimukset. Lisätietoja haluavat tavoittavat Leena Gustafssonin Lounais-Suomen metsäkeskuksesta, p. 040-525 3228.

KRITEERIT AVUKSI ARVOKOHTEIDEN TUNNISTAMISESSA

METSO-ohjelman kokeiluhankkeiden kohteiden valinnan tueksi määriteltävät luonnonsuojelubiologiset kriteerit ovat nyt valmistuneet. Ympäristöministeriön asiantuntijaryhmän nimeämien ensisijaisten ja täydentävien kriteerien avulla kohteiden luonnonarvojen tunnistaminen ja edustavuuden arviointi yksinkertaistuu.

Kokeiluhankkeisiin etsittävästä metsäisestä elinympäristöstä tärkeimpiä ovat lehdot, runsaasti lahoppuustoa sisältävät kangasmetsät, korvet, harjujen ja reunamuodostumien paahderinteet, tulvametsät ja metsäluhdat, puustoiset perinneympäristöt sekä maankohoamisrannikon metsät. Kullekin elinympäristötyypille on määritelty omat kriteerinsä.

Ensisijaisten kriteerien mukaan esimerkiksi korpimetsistä etsitään erityisesti vesitaloudeltaan luonnontilaisia tai helposti luonnontilaan palautettavia kohteita. Sijaintia nykyisten suojelualueiden läheisyydessä, pinta-alaa sekä esimerkiksi uhanalaisten ja vaatelioiden lajien esiintymiä voidaan käyttää täydentävinä kriteereinä.

Jako ensisijaisiin ja täydentäviin kriteereihin ei ole jyrkkä, mutta ensisijaisia kriteereitä painotetaan kohteiden valinnassa. Soveltamisen yleisperiaate on: mitä useampi kriteeri kohteessa täyttyy, sitä ar-

vokkaampi se on luonnon monimuotoisuuden kannalta. Kriteerit ovat ohjeellisia apuvälineitä ja niitä sovelletaan aina alueelliset ja paikalliset näkökohdat huomioon ottaen. Kriteereitä on tarkoitus täydentää ja kehittää tänä kesänä saatavien kokeilmusten ja annettujen lausuntojen pohjalta. Kriteerien havainnollistamiseksi laaditaan myös tiedotusmateriaalia.

Kriteerityöryhmän raportti julkaistaan heinäkuun alussa ympäristöhallinnon Suomen ympäristö-sarjassa, no 634. Sitä voi tilata Editasta, kirjatilaukset puhelin 02045005, faksi 0204502380 tai sähköpostitse: asiakaspalvelu@edita.fi. Julkaisu löytyy sähköisessä muodossa (pdf, 248 Kb) ympäristöhallinnon www-sivuilta: <http://www.vyh.fi/palvelut/julkaisu/elektro/sy634/sy634.htm>. Lisätietoja: projektipäällikkö Mikko Kuusinen, YM, p. 09 1603 9350.

METSÄHALLITUS ALOITTI TALOUSMETSIEN ERITYISKOHTEIDEN INVENTOINNIN

Heti kun METSO-ohjelmaan kuuluvat luonnonsuojelubiologiset kriteerit valmistuivat toukokuun lopulla, Metsähallitus aloitti talousmetsien erityiskohteiden ja suojelualueisiin rajoittuvien alueiden kartoituksen. Kartoitus tehdään ko. kriteerejä käyttäen ja se on METSO-ohjelmassa yksi monista Metsähallitukselta edellytettävistä toimenpiteistä. METSO-ohjelmassa Metsähallituksen edellytetään tehos-

tavan monimuotoisuuden huomioon ottamista ja luonnonsuojelun kannalta arvokkaiden alueiden inventointia ja suojelua talousmetsien erityiskohteilla ja suojelualueisiin rajoituvilla alueilla.

Talousmetsien erityiskohteiden inventointia ja suojelua varten Metsähallitus on nyt käynnistänyt kaksivuotisen projektin, joka toteutetaan metsätalouden ja luonnonsuojelun tulosalueiden yhteistyönä. Ensimmäisessä vaiheessa projektissa määritetään tarkasteluun ja maastoinventointiin otettavat alueet. Maastoinventoinnit tehdään vuosina 2003 ja 2004. Kesän 2003 maastoinventointeja varten Metsähallitus on palkannut ja kouluttanut yhteensä reilut pari kymmentä biologia, maatalous- ja metsätieteiden tutkinnon suorittanutta sekä alan opiskelijoita.

Uusi tutkimus kriteerejä käyttäen

Metsähallitus on jo luonnonvarasuunnittelun ja alue-ekologisen suunnittelun yhteydessä siirtänyt talouskäytön ulkopuolelle tai rajoitetun talouskäytön piiriin valtionmaiden monimuotoisuuden kannalta arvokkaimpia kohteita. Nyt nämä erityiskohteet kuten myös suojelualueiden läheisyydessä sijaitsevat alueet tutkitaan vielä kerran uusia luonnonsuojelubiologisia kriteerejä käyttäen.

Aineiston analysoinnin jälkeen inventoidut alueet luokitellaan suojeltaviin kohteisiin, ennallistettaviin kohteisiin, monimuotoisuuden turvaamisen erityiskohteisiin ja talousmetsiin. Inventointi on rajoitettu koskemaan Metso-toimintaohjelman aluetta eli Etelä-Suomen, Oulun läänin länsiosan ja Lapin läänin lounaisosissa sijaitsevia Metso-ohjelmassa määriteltyjä valtion talousmetsiä.

Lisätietoja: ympäristöasiantuntija Petri Heinonen, puh. 0205 64 4442; Metso-ohjelman toteuttaminen Metsähallituksessa: <http://www.metsa.fi/metso/>.

METSÄTUHOTYÖRYHMÄ ESITTÄÄ MUUTOKSIA METSÄTUHOLAKIIN

Metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain mukaan vahingoittuneet havupuut pitää poistaa metsästä, jos niiden määrä ylittää tietyt kynnyksarvot. Lahopuu on toisaalta tärkeää luonnon monimuotoisuudelle. Maa- ja metsätalousministeriö asetti 6. 8. 2002 työryhmän, jonka oli määrä selvittää mm. metsätuholain muutostarpeita. Työryhmä luovuttaa muistionsa maa- ja metsätalousministeri Juha Korkeaojalle 16. 6. 2003.

Metsätuhotyöryhmä katsoo, että vahingoittuneiden puiden poistovelvoitteen tulisi koskea vain järeää kuusta, jossa lisääntyy pahin metsätuholaisemme kirjanpaina. Vahingoittuneen puun kynnyksarvoja tarkistetaan käynnissä olevien Metsätutkimuslaitoksen tutkimusten perusteella.

Työryhmä esittää, että vahingoittuneita havupuita ei velvoitettaisi poistamaan metsälain erityisen tärkeistä elinympäristöistä, rahoituslain ympäristötukikohteilta, metsäluonnon hoitohankkeiden kohteilta ja metsälain nojalla toteutettavilta NATURA 2000-ohjelman alueilta. Lisäksi lakiin ehdotetaan menettelyä, jonka nojalla maanomistaja voi jättää suurempia määriä tuulenkaatoja metsään esimerkiksi METSON pilottihankkeisiin liittyvillä kohteilla. Metsäkeskuksilla tulisi kuitenkin säilyä alueellinen koordinaatio, jotta hyönteistuhojen riski voitaisiin pitää mahdollisimman pienenä. Säädöspohjaisista ja valtion rahoittamista luontokohteista leviävät hyönteis- ja sienituhot tulisi korvata valtion varoista. Lisätietoja: ylitarkastaja Mikko Peltonen, MMM, p. (09) 1605 2410, www.mmm.fi/metsatalous/kestava_metsatalous/metsatuhot/ ja www.mmm.fi/metso: Toimenpiteet talousmetsissä/ Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt.

METSONLEHTIÄ -uutiskirjeet löytyvät internetistä sivulta www.mmm.fi/metso/ajankohtaista. Lehtisen voi myös tilata suoraan sähköpostitse ilmoittautumalla sen jakelulistalle toimistosiihteri Tarja Ylinampalle, MMM, tarja.ylinampa@mmm.fi. METSO-ohjelman internet-sivut ovat osoitteissa www.mmm.fi/metso ja www.ymparisto.fi/metso.

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
MILJÖMINISTERIET
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT
PL 35, 000 23 Valtioneuvosto

MAA JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
PL 30, 000 23 Valtioneuvosto